

**Muhoksen yläkoulun
toimintakertomus
vuodelta 2022**

MUHOXSEN YLÄKOULUN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2022

YLEISKATSAUS

Lukuvuoden 2021–2022 alussa Muhoksen yläkoulussa opiskeli 465 oppilasta, joista tyttöjä oli 214. Opetusta järjestettiin 23 yleisopetuksen ryhmässä. Seitsemänsiä luokkia oli seitsemän ja kahdeksansia sekä yhdeksänsiä luokkia oli kahdeksan. Lisäksi yläkoululla toimi kolme pienryhmää. Edelliseen lukuvuoteen verrattuna Muhoksen yläkoulun perusopetusryhmien määrä pieneni yhdellä ja pienryhmien määrä kasvoi yhdellä. Muhoksen yläkoululle perustettu uusi pienryhmä mahdollisti koko kunnan tasolla aiempaa useamman oppilaan sijoittamisen oman kunnan pienryhmiin. Em. pienensi erityisopetuksen kokonaiskustannuksia, kun välttyttiin kalliilta toisen opetuksenjärjestäjän ryhmiin sijoittamisilta. Yläkoulussa opetti ja ohjasi oppilaita 35 aineenopettajaa, kaksi päätoimista oppilaanohjaajaa, nivelvaiheen oppilaanohjaaja, kolme laaja-alaista erityisopettajaa, kolme erityisluokanopettajaa ja seitsemän koulunkäynninohjaajaa. Yksi koulunkäynninohjaajista palkattiin valtion myöntämällä koronarahalla, joka oli tarkoitettu koronanepidemian aiheuttaman oppimisvajeen paikkaamiseen. Yksi laaja-alainen erityisopettaja palkattiin valtion myöntämällä erityisavustuksella, joka on tarkoitettu lukutaidon kehittämiseen. Opettajista kahdeksan opetti myös Muhoksen lukiolla. Lisäksi yksi Muhoksen lukion opettaja opetti Muhoksen yläkoululla. Edellä mainittujen lisäksi yläkoulun toiminnasta vastasivat lukion kanssa yhteinen toimistosihteri, kouluavustaja, vahtimestari ja iltavahtimestari.

Lukuvuoden 2022–2023 alussa Muhoksen yläkoulussa opiskeli 466 oppilasta, joista tyttöjä oli 234. Opetusta järjestettiin 23 yleisopetuksen ryhmässä. Seitsemänsiä ja yhdeksänsiä luokkia oli kahdeksan ja kahdeksansia seitsemän. Lisäksi yläkoululla toimi kolme pienryhmää. Edelliseen lukuvuoteen verrattuna Muhoksen yläkoulun opetusryhmien määrä pysyi ennallaan. Yläkoulussa opetti ja ohjasi oppilaita 35 aineenopettajaa, kaksi päätoimista oppilaanohjaajaa, nivelvaiheen oppilaanohjaaja, kolme laaja-alaista erityisopettajaa, kolme erityisluokanopettajaa ja kahdeksan koulunkäynninohjaajaa. Kaksi koulunkäynninohjaajaa ja yksi laaja-alainen erityisopettaja on palkattu valtion myöntämällä koronarahalla, joka on tarkoitettu koronanepidemian aiheuttaman oppimisvajeen paikkaamiseen. Opettajista seitsemän opetti myös Muhoksen lukiolla. Lisäksi yksi Muhoksen lukion opettaja opetti Muhoksen yläkoululla. Edellä mainittujen lisäksi yläkoulun toiminnasta vastasivat lukion kanssa yhteinen toimistosihteri, kouluavustaja, vahtimestari ja iltavahtimestari.

Vuonna 2022 Muhoksen yläkoulun rehtorina toimi Juha Piirala ja vararehtorina Kari Toivanen. Yläkoulun opetus järjestetään viisijaksojärjestelmällä eli lukuvuosi jaettiin viiteen yhtä pitkään jaksoon. Yhden jakson pituus on 37–38 työpäivää. Oppiaineiden opetus on kurssitettu ja opetussuunnitelman mukaiset kurssit jaetaan lukuvuoden sisällä viiteen jaksoon. Osa oppiaineista, kuten kielet ja matematiikka on hajautettu kaikkiin jaksoihin, jolloin oppilailla on kyseisten aineiden opetusta jokaisessa jaksossa läpi vuoden. Pääosa arvosanoista annetaan lukukausien lopussa ja joitain yksittäisiä numeroita annetaan eri jaksojen päättyessä.

Syksystä 2017 alkaen Muhoksen yläkoululla otettiin käyttöön uusi perusopetuksen opetussuunnitelma OPS 2016. Uuden opetussuunnitelman käyttöön ottaminen tapahtuu ikäluokka kerrallaan alkaen syksyllä 2017 yläkoululle siirtyneestä ikäluokasta. Siirtymäkauden aikana Muhoksen yläkoululla oli käytössä rinnan kaksi eri opetussuunnitelmaa. Syyslukukauden 2019 alusta alkaen kaikki Muhoksen yläkoulun oppilaat ovat opiskelleet uuden opetussuunnitelman

mukaisesti. Uusi opetussuunnitelma vaikutti voimakkaasti esim. koulun valinnaisainetarjontaan kasvattamalla valinnaisaineiden lukumäärää entiseen tilanteeseen verrattuna.

TOIMINALLINEN TULOS

Yläkoulun opetusta voidaan pitää erinomaisena, sillä kaikki 7.- ja 8.-luokkalaiset siirrettiin seuraavalle vuosiluokalle ja jokainen 9.-luokkalainen sai peruskoulun päättötodistuksen. Merkittävänä asiana tässä oli henkilökunnan sitoutuminen yhteiseen tavoitteeseen eli oppilaan parhaaksi työskentelemiseen. Tämä näkyi positiivisesti myös koulun työilmapiirissä ja auttoi jaksamaan haastavina aikoina työpaineen keskellä. Kiitoksen ansaitsevat kohtuullisen kokoiset ryhmäkoot.

Koronaepidemian hellitettyä lukuvuonna 2021–22 koulun arki on palannut lähelle normaalia toimintaa mm. juhlien ja kouluvierailujen osalta. Lisäksi lukuvuotta ovat sävyttäneet erilaiset poikkeus- ja erityispäivät. On hyvä muistaa, että monipuolinen opetustyön ulkopuolinen toiminta on keskeinen osa koulun kasvatustoimintaa ja se tuo vaihtelua teoriaopiskelun sävyttämään koulutyöhön. Lisäksi yhteinen koulun arjesta poikkeava ohjelma kasvattaa koulun yhteisöllisyyttä ja auttaa oppilaita jaksamaan työn täyttämän arjen keskellä.

Merkittävä osuus yläkoulun hyvässä tuloksessa on viikoittain kokoontuvalla oppilashuollon suunnitteluryhmällä, joka toimii rehtorin johdolla. Joka maanantai klo 13.10–14.00 kokoontuvaan oppilashuollon suunnitteluryhmään kuuluivat rehtori, opinto-ohjaajat, laaja-alaiset erityisopettajat, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja sekä (kutsuttuna, tarpeen mukaan) sosiaalipalvelun edustaja. Ryhmä käsitteli ja pyrkii löytämään ratkaisuja koulu yhteisössä esiin tulleisiin oppilashuollollisiin ongelmiin. Arkipäivän oppilashuollollisissa asioissa avainhenkilöinä olivat luokanvalvojat, ja heidän lisäksi toiminnassa oli mukana koko koulun henkilökunta ja oppilaiden huoltajat. Varsinainen yksilökohtainen oppilashuoltotyö toteutettiin erikseen koottavissa moniammatillisissa tapauskohtaisissa oppilashuoltoryhmissä. Koulukohtaista oppilashuoltotyötä tehtiin kolme-neljä kertaa lukuvuodessa kokontuvassa koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä moniammatillisena yhteistyönä. Tähän työhön osallistuivat myös oppilasedustajat ja edustaja vanhempainyhdistyksestä.

Lukuvuoden 2021–2022 monialaisena teemana Muhoksen yläkoululla olivat mediataidot. Teemaa toteutetaan poikkeuspäivien avulla, joihin sisältyi koululla järjestettäviä teemaan liittyviä työpajoja oppilaille. Teemaa toteutettiin eri oppiaineiden välisenä monialaisena ja eheyttävänä oppimiskokonaisuutena, johon sisällytettiin laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Lukuvuonna 2022–23 koulun monialaisena teemana on samanarvoisuus. Teeman tarve nousi esille joka toinen vuosi toteutettavassa Muhoksen yläkoulun tasa-arvokyselyssä. Teemaa on toteutettu mm. järjestämällä aiheeseen liittyviä erityispäiviä oppiainekohtaisesti sekä koko koulua koskevia teemapäiviä. Lisäksi koulu on osallistunut mm. netin kautta toteutettuun somejulkisten pitämään tasa-arvo-aiheiseen tapahtumaan.

TALOUDELLINEN TULOS

Muhoksen yläkoulu ylitti annetun talousarvion lopullisen toteuman ollessa 101 % (ylitys 36.000 €) talousarviosta. Toimintatuottoja ei odotettu talousarvioin yhteydessä, mutta niitä kertyi 500 euroa. Suurimmista menoeristä henkilöstökulut vastasivat kohtalaisen hyvin talousarvio mukaista ennakkointia, sillä ylitys ko. menokohdassa oli n. 35.000 € talousarvion ollessa n. 2.343.000 €. Suurimmat talousarvion ylitykset henkilöstömenojen osalta näkyvät sijaisten palkoissa (ylitys 23.374

€) ja eläkekuluissa (ylitys 57.000 €). Suurin talousarvion alitus henkilöstömenojen osalta näkyvät vakinaisen henkilöstön palkoissa (alitus 35.000 €). Kokonaisuutena voidaan todeta, että koronatilanne näkyi varmasti vielä varsinkin sairauspoissaolojen kestossa ja niiden seurauksena sijaistalouksissa.

Palvelujen ostot ylittivät talousarvioon varatun määrärahan n. 23.000 €:lla. Suurimmat ylitykset kohdistuivat ruokahuoltoon (ylitys n. 21.000 €). Ilmeisesti ruokapalveluiden ennakointi ei tässä kohtaa osunut aivan kohdilleen talousarvion laadinnan yhteydessä. Muissa toimintakuluissa toteuma talousarvioon varattu määräraha alittui (alitus n. 21.000 €). Poistot ylittivät arvioidun toteuman ollessa n. 16.000 € (ylitys n. 2.000 €). Poistojen osalta todettakoon, että ylitys oli aiempia vuosia pienempi.

Talousarviovuoden 2022 aikana henkilöstökuluihin tehtiin 15.000 euron ja kuljetuskustannuksiin 66.000 euron talousarviolisäys.

Voidaan todeta, että Muhoksen yläkoulun talousarviomäärärahoja tulisi tulevina vuosina korottaa vastaamaan kohonneita materiaalikustannuksia. Korkea inflaatio on heijastunut selkeästi sekä oppimateriaalien että työaineiden hintoihin vuonna 2022. Oppimateriaali- ja -kirjahankintoihin käytettävien määrärahojen riittämättömyys asettaa omat haasteensa uuden opetussuunnitelman hengen mukaisen opetuksen toteuttamiselle. Esimerkiksi uuden opetussuunnitelman vaatimia oppimateriaali- ja -kirjatilauksia ei voida nykyisillä määrärahoilla täysin toteuttaa. Yläkoululla oppikirja- ja -materiaalitalauksia tehtäessä toki huomioidaan kierrätettävyys ja välineiden pitkäikäisyys. Työvälineiden käyttö on yläkoululla kovaa ja materiaaleja kuluttavaa.

YHTEISTYÖ KODIN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN KANSSA

Koulun tärkein yhteistyökumppani on koti ja tähän yhteistyöhön haluamme kouluna panostaa. Yhteydenpito kotien ja koulun välillä tapahtuu Primuksen internetkäyttöliittymän Wilman avulla. Vanhempiin/hooltajiin ollaan yhteydessä myös puhelimitse sekä palavereissa ja henkilökohtaisissa tapaamisissa. Jokaisen lukuvuoden alussa 7.-luokkalaisten vanhemmille ja oppilaille pidetään yhteinen tutustumisilta Koortilassa. Mukana ovat luokanvalvojat, oppilaanohjaajat, kuraattori, rehtori sekä vanhempainyhdistyksen edustaja.

Perinteinen 6.-luokien tutustuminen Muhoksen yläkouluun järjestettiin keväällä 2022 oppilaille ja heidän huoltajilleen. Marraskuussa 2022 järjestettiin 9.-luokkalaisten huoltajille vanhempainilta tulevaan yhteishakuun liittyen. Opettajat järjestivät lukuvuoden aikana omille valvontaluokilleen vanhempainvartteja. Lisäksi yhteistyötä toteutettiin oppilaspalavereissa, joissa vanhemmat olivat mukana. Oppilaspalavereissa keskusteltiin oppilaan koulunkäyntiin liittyvistä asioista. Mukana palavereissa oli tarpeen mukaan rehtori, erityisopettaja, sosiaalitoimen edustus ym. yhteistyötahoja.

Luokanvalvojat huolehtivat omien luokkiensa oppilasasioista; seurasivat oman valvontaluokkansa oppilaiden koulunkäyntiä, poissaoloja, oppituntipalautteita yms. ja olivat tarvittaessa yhteydessä koteihin. Yhteistyö oppilaiden huoltajien kanssa oli antoisaa ja sujui hyvässä hengessä.

Yhteistyötä tehtiin myös monien muiden tahojen kanssa, joista merkittävimpinä Muhoksen lukio, alakoulut, esi- ja varhaiskasvatus, seurakunta, 4H- yhdistys, vanhempainyhdistys sekä Oulujoen perhekoti ja Oulujoen koulu. Yhteistyö oli puolin ja toisin onnistunutta.

KATSAUS TULEVAISUUTEEN

Muhoksen yläkoulun tulevaisuus näyttää opetustilojen osalta valoisalta, sillä uudet tilat tarjoavat erinomaiset puitteet muhoslaisille nuorille kulkea opintietään kohti toisen asteen koulutusta ja työelämää. Tiloihin liittyen viime aikoina on noussut huoleksi sisäilmaan liittyvät asiat. Kahdesta koulun luokasta on vaihdettu lattiamatot sisäilmavaikutusten perusteella. Koulun näkökulmasta olisi kuitenkin tärkeää, että kaikki tilat mitattaisiin ja todettaisiin, että onko mahdollista lattiamattojen vaihtotarvetta muissakin tiloissa. Käyttäjän jättäminen epätietoiseksi ja mahdollisten sisäilmaoireiden odottaminen ei ole ratkaisu tässä tilanteessa. Toinen merkittävä huoli liittyy määrärahojen riittävyyteen toiminnan pyörittämisen ja oppimistulosten saavuttamisen näkökulmasta. Ilman rahaa ei voi tehdä tulosta.

Erityisopetuksen resurssien tulee seurata tukea tarvitsevien oppilaiden määrän kasvua, jotta laadukas erityisopetus voidaan taata myös Muhoksen yläkoulua käyville perusopetuksen oppilaille. Erityisesti laaja-alaisen erityisopetuksen tuntiresurssi on tällä hetkellä riittämätön. Lisäksi paineita luokkamuotoisen erityisopetuksen lisäämiseen on ilmennyt etenkin kuluvana lukuvuonna ja paine jatkuu tulevina vuosina. Tähän haasteeseen hyvinvointilautakunta on vastannut perustamalla kolmannen erityisopetuksen pienryhmän Muhoksen yläkoululle. Ratkaisu auttaa paitsi yläkoulua, niin myös koko Muhoksen kunnan opetustointia.

Kasvavaksi haasteeksi on viime vuosina muodostunut yhä suurempi oppilaiden erityisten opetusjärjestelyjen tarve. Yhä useammalle oppilaalle joudutaan miettimään päivittäisen työajan lyhentämistä, erityisiä koejärjestelyitä ja vuosiluokkiin sitomatonta opetusta. Hyvin usein kyse on koulu-uupumuksesta ja syrjäytymisvaarasta. Erityiset opetusjärjestelyt vaativat koulun henkilökunnalta suurta joustavuutta ja valmiutta kehittää erilaisia ratkaisuja oppilaan oppimisen arvioimiseksi ja toteuttamiseksi käytännössä. Lukuvuonna 2022–23 Muhoksen yläkoululla opiskelee kolme oppilasta vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa ja kehityskulku näyttäisi olevan sen suuntainen, että näiden oppilaiden määrä tulee kasvamaan tulevina vuosina. Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu tarkoittaa sitä, että oppilas voi opiskella tavanomaista hitaampaa tahtiin ilman, että vuosiluokalta toiselle siirtyminen vaarantuu. Vastaavasti ko. oppilas voi saada perusopetuksen päättötodistuksen kesken lukuvuotta. Em. eritahtisuus asettaa suuria haasteita ko. oppilaiden opetuksen käytännön toteutukselle. Tulevina vuosina tulisikin miettiä mahdollisuutta perustaa erillinen opetusryhmä vastaamaan vuosiluokkiin sitomattomien oppilaiden opiskelusta. Kyseessä voisi olla toisen joustavan perusopetuksen (JOPO) ryhmän perustaminen Muhoksen yläkoululle. Yleensä em. oppilaille ei ole vaikeuksia oppimisessa vaan sosiaalisissa tilanteissa ja suuressa ryhmässä opiskelussa.

Vastikään toteutettu opetussuunnitelman muutos tarkoittaa pieniä muutoksia reaaliaineiden tuntijakoon, valinnaisaineiden sisältöön ja toteutukseen. Muutos toi mukanaan muutoksia oppilaiden arviointiin ja antaa varmasti uutta virtaa henkilökunnalle opetuksen kehittämiseen. Opetussuunnitelma työ jatkuu aktiivisesti koko ajan ja suunnitelmaa muokataan tarvittaessa opetushallituksen ohjeiden pohjalta.